

SIJOITUSLUPA

**Pekka Ikonen lupainsinööri
Espoon kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkitekniikan keskus
Infrapalvelut
Alueidenkäytönhallinta**

Pekka Ikonen
Ylioppilas

Yhdyskuntatekniikan rakennusinsinööri 1993

Laitosmies-vesihuoltoinsinööri (2-3 v.)

Työnjohtaja-ATK tuki (1 v.)

Kunnanrakennusmestari-rakennustarkastaja (5 v.)

Kunnaninsinööri (5 v.)

Lupainsinööri 2006 ->

Asemakaavan mukainen yleinen alue

Yleinen alue

Asemakaavanmukaisia yleisiä alueita ovat ainakin:

- katualueet (-tie, -katu, -kuja, -polku, -raitti, -käytävä)
- puistoalueet (VP, P, VL)
- torit, aukiot, käytävät, kentät
- pysäköinti-alueet (LP)
- erityisalueet (EV, LV, LVP, E-wk)

[illegible]

”

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty.

”

Sijoituslupa

= sijoitussopimus tai sijoitussuostumus tai sijoituspäätös

= maanomistajan/-haltijan lupa

= kunnan tarkistama ja/tai hyväksymä erityissuunnitelma

Lupa tarvitaan rakennettaessa **pysyväisluontoisia** rakenteita ja laitteita.

- rakenteita ovat mm. putket, kaapelit, kaivot, jakokaapit sekä anturanosa, routalevyt, salaojat, salaojakaivot, sulku-/siirtymälaatat, kallioankkurit jne.
- myönnetään rakenteen omistajalle tai haltijalle.
- myös valtakirjalla voi hakea lupaa omistajan/haltijan puolesta.
- **rakenteille voidaan määrittää ehtoja ja vaatimuksia.**
- **rakenteen omistaja/haltija vastaa sopimusehtojen noudattamisesta.**
- Sijoitus voi olla pysyvä tai tilapäinen (vaikutus siirtokustannustenjaossa).

Sijoitussuunnitelma

Sijoitussuunnitelmaa tehtäessä tarkistetaan kaikki alueella jo olevat rakenteet. Sekä tiedossa olevat tulevat rakenteet että suunnitelmat on huomioitava myös (sekä kaavamuutokset).

Hyödynnettävä myös maaperätietoja, katukuilukuvauksia, ilmakuvia, kaavatietoja, maanomistus yms. aineistoja.

Maastokäynnillä selviää asiat, joita ei kartoilla näy. Kadun/puiston erityissuunnitelma (esim. kadun kaapelisuunnitelma, vesi- ja viemärijohtojen suunnitelma) toimii myös sijoituslupana.

Johtotiedot

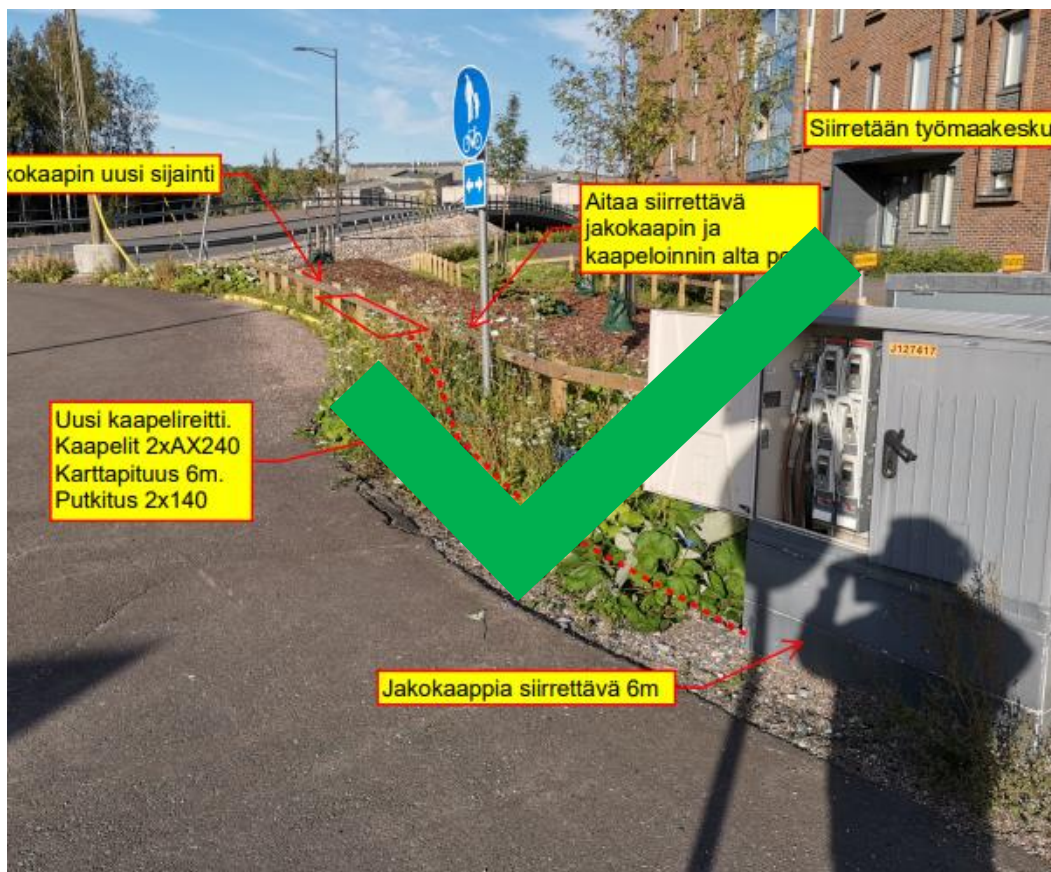
Maanalaisten (sekä osin maanpäällisten) rakenteiden osalta kukin PKS-kunta ylläpitää keskitettyä johtotietopalvelua.

Johtoselvitykset tehdään tilaamalla selvitys esim. Espoo; sähköisen asiointipalvelun kautta.

Kartta-aineistoja, kuten kantakarttaa ylläpitää kaupunkimittausosastot. Aineistotilaukset -> lisätiedot ao. kunnan nettisivuilta.

Sijoitussuunnitelma valokuvapohja

NÄIN

EI NÄIN

$$3459/14$$

Yleisimpiä rakenteita

Kaapelit; suojaputkissa tietoliikenne, sähkö, katuvalo

Johdot; vesi, jätevesi, hulevesi, kaukolämpö/-kylmä, imujäte, kaasu
Kaivoja, jakokaappeja ja pylväitä em. tekniikoihin liittyviä

Kiinteistöinfra; Routalevyt, salaojat, salaojakaivot, rännikaivot, anturan osat, räystäät, sisäänkäyntilipat, tukimuurit, portaat, turva-aidat tms. Myös pontteja, ankkureita, sulkulaattoja, hätäpoistumiskuiluja, ilmanottoputkia jne.

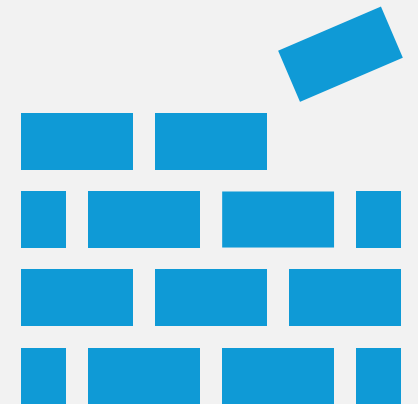
Sijoitusluvan tarve

Lupa voidaan tarvita, vaikka kohteelle olisi jo rakennusvalvonnan myöntämä rakennus- tai toimenpidelupa (esim. anturan osa, routalevy, salaoja, aita, tukimuuri, katos tai muu tontin rajan ylittävä rakenneos)

Vapautus hakemisesta: Rakennusjärjestyksen sallimat ylitykset (esim. Espoo rak.järj. 6 §, parveke, tekninen laite, rakenneos)

Ei yleensä tarvita alle 20 metrin johdoille/putkille tonttiliittymissä, jollei tule kaivoja, kaappeja (siis yleiselle alueelle) -> kaivulupa (ilmoitus yleisellä alueella tehtävästä työstä) riittää silloin myös sijoittamiseen.

Jos kohdalla on jokin taitorakenne (silta/betonirakenne, katurakenteen kevennys yms.), tulee sijoituslupa kuitenkin aina hakea ja saada.

Sijoituslupa tarkennuksia

Lisätietoja ja tarkennuksia löytyy aina kaupunkien nettisivuilta. (esim. Helsinki puistot 10 m, Vantaa kaapelit 40 m, Kauniainen 10 vuotta)

Saatuasi sijoitusluvan on työhön aina haettava työlupa (ilmoitus yleisellä alueella tehtävästä työstä) erikseen.

Korvattavat rakenteet on lähtökohtaisesti poistettava. Mutta useinkaan "romuksi" jääviä pienempiä putkia tai kaapeleita ei kaivateta pois -> työ tuottaa enemmän vahinkoa kuin haittaa.

Muistettava ilmoittaa johtotietoon käytöstä poistetut rakenteet.

Sijoituslupa vs. ympäristösuunnittelu

Pääsääntöisesti ympäristösuunnitteluun liittyviä asioita ei käsitellä sijoitusluvilla. Esim. reunakiveyksien muutokset, asfaltit, pensaat, puut, nurmet, ajoratamaalaukset, liikennemerkkit, nostopaikat, maanpinnan tason muutokset, ajoliittymät, jne. Kuntakohtaisia eroja toki on tässäkin.

Postilaatikot voidaan sijoittaa pääsääntöisesti Postin antamin ohjein, mutta kuntakohtaisia eroja saattaa olla.

Jätteen keräyspiste tulee olla aina tontilla sekä muut rakennusoikeudelliset rakennukset ja rakennelmat että tontin käyttötarpeet esim. yksityinen pysäköinti, energiantuotto, leikkipaikat, pihavarusteet.

**Muita yleisiä alueita kuten
maantiet, vesistöt,
rautatiet, raitiotiet**

Maantiealue

Maanteistä vastaa ELY-keskus (Pirkanmaan ELY-keskus)
Kaapelit, johdot ja putket tiealueella: [Kaapelit, johdot ja putket tiealueella - ely - ELY-keskus](#)

Vesialue

Vesistöistä vastaa Aluehallintovirasto (AVI):

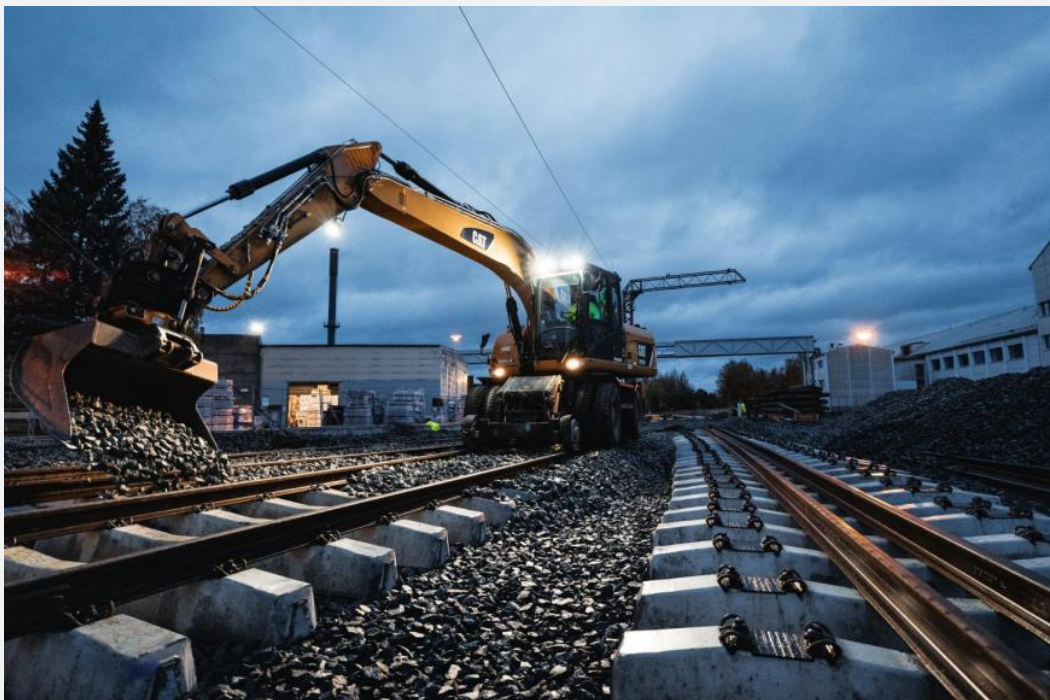
Hae vesilupa vesijohdon, viemärin ja kaapelin rakentamiseen yleisen vesikulkuväylän ali. [Vesilupa - Vesi ja ympäristö - Luvat, ilmoitukset ja hakemukset - Yritys tai yhteisö - Aluehallintovirasto \(avi.fi\)](#)

Rautatiealue

Rata-alueista vastaa Väylävirasto [Valtion rataverkko - Väylävirasto \(vayla.fi\)](https://www.vayla.fi)

Työohjeena uusien (111/2023) Radanpidon turvallisuusohjeet (TURO)
[Radanpidon turvallisuusohjeet \(TURO\) \(vaylapilvi.fi\)](https://www.vaylapilvi.fi)

Raitiotiealue Espoo-Helsinki-(Vantaa)

Raitiotiealueista vastaa Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:

[Kaupunkiliikenne Oy - Kaupunkiliikenne Oy](#)

Ohjeita: [Työt raitiotieradan läheisyydessä - Kaupunkiliikenne Oy](#)

Maalämpökaivot

Maalämpökaivojen sijoitus

Helsinki on tehnyt sallivamman ohjeistuksen v. 2022:

<https://www.hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/tontit-ja-rakentamisen-luvat/rakennusluvan-hakeminen/neuvoja-rakennushankkeisiin/maalampo>

Espoo, Kauniainen ja Vantaa valmistelee linjauksiaan eli ei toistaiseksi salli yksityistä maalämpöporausta yleisille alueille ilman asiaan liittyvää kaavamääräystä tai pitkäaikaista vuokrausta maalämpökenttäalueesta.

Kalliin energian ja ilmastoimien johdosta hiilineutraaleja linjauksia tultaneen laatimaan lähivuosina myös muissa Suomen kunnissa.

Yksityinen maalämpö (geoenergia), tuulivoima ja aurinkoenergia sekä niiden keräysverkostot tulee tehdä hallitsemalleen/omistamalleen maalle.

Maalämpökaivot Helsingissä

**Mahtuuko energiakaivo omalle tontille
vähintään 7,5 m tontin rajasta?**

Kyllä

Hyvä, voit hakea
**toimenpide-
/rakennusluvan**
energiakaivolle.

Tarvitset **naapurin
suostumuksen.**

Ei

Mahtuuko kaivo
kokonaisuudessaan
omalle tontille?

Kyllä

Ei

Mahtuuko energiakaivo omalle
tontille, mutta sitä joudutaan
kallistamaan yleiselle alueelle?

Kyllä

Ei

Tarvitset
sijoitussopimuksen.

Tarvitset
vuokrasopimuksen.

Maalämpöpörausta Pihlajistossa. Kuva: Tilda Vuorisalo

Laki

Lainsäädäntöä

Keskeisiä lakeja ja määräyksiä asetuksineen: <https://www.finlex.fi/fi/>

- Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132, muutos 21.4.2023/752 **HUOM!** Koko laki muuttuu v. 2025 Alueidenkäyttölaiksi ja Rakentamislaki
- Laki sähköisen viestinnän palveluista 7.11.2014/917, muutos 12.1.2024/20
- Sähkömarkkinalaki 9.8.2013/588, muutos 23.3.2023/497
- Tieliikennelaki 10.8.2018/729, muutos 23.3.2023/556
- Kaupungin rakennusjärjestys, (muuttuu v. 2027 mennessä)
- Pääkaupunkiseudun (PKS) määräykset ja ohjeet; Yleisten alueiden käyttö, tilapäiset liikennejärjestelyt ja katutyöt, (päivitys tehdään joka vuosi)

HUOM! Mainintoja myös muissa laeissa, asetuksissa ja määräyksissä sekä rakentamisohteissa.

PKS-kuntakohtaisia tarkennuksia

Tarkennuksia Helsinki

Sijoitussopimus (entinen sijoituslupa)

Tutustu yleisten alueiden alle tehtävien rakenteiden [suunnitteluohjeeseen \(pdf\)](#)

Hae sähköisesti Lupapisteen kautta; www.lupapiste.fi

Sijoitussopimus tarvitaan, kun rakenne ulottuu yleiselle alueelle enemmän kuin [rakennusjärjestyksessä \(pdf\)](#) sallitaan

Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu

Työpajankatu 8, 00580 Helsinki, p. +358 9 310 22 111 (ark. 8-16)

tiedustelut: alueidenkaytto@hel.fi

Ohjeet: [Sijoitussopimus | Helsingin kaupunki](#)

Myös hulevesien johtamiseen ja imeyttämiseen yleiselle alueelle

Helsingin Satama myöntää sijoitusluvut erikseen hallinnoimilleen alueille

Tarkennuksia

Espoo

Kaupunkiympäristön toimiala (KYT) / Kaupunkitekniikan keskus (KAKE) / Infrapalvelut (IPA) / Alueiden käytön hallinta (AKH), Tekniikantie 15, 02070 Espoon kaupunki

tiedustelut: kaivulupa@espoo.fi

Ohjeet: <https://www.espoo.fi/fi/palvelut/sijoituslupa>

Lupien haku vain Espoon sähköisen asiointipalvelun kautta, Yleisten alueiden luvat
<https://easiointi.espoo.fi/ePermit>

Sijaintiselvitykset (sekä -kartat) sähköisesti myös asiointipalvelun kautta;
<https://easiointi.espoo.fi/ePermit>

Hulevesien johtamiselle (MRL 103 g §) asiointipalvelussa oma suostumusosio

Pelastusnostopaikkoja (uusia) ei hyväksytä yleiselle alueelle

Sijoitussopimus tarvitaan, kun rakenne ulottuu yleiselle alueelle enemmän kuin [rakennusjärjestyksessä](#) sallitaan

Tontit ja kaavoittamaton kaupungin alue: sijoitussopimukset haetaan tonttiyksiköltä

Tarkennuksia Vantaa

Kadut- ja puistot / Luvat ja valvonta / Lupapalvelut; tiedustelut: luvat@vantaa.fi

Sijoituslupa haetaan sähköisesti Lupapisteen kautta; www.lupapiste.fi

Ohjeet: [Yhdyskuntaa palvelevien laitteiden sijoittaminen | Vantaa](#)

Johtotietojen tilaus; [Maanalaisten johtojen sijaintitiedot | Vantaa](#)

Sijoitusluvan ja työluvan edellytyksenä on, että johtojen sijaintitietoja hyödynnetään suunnittelussa ja rakentamisessa, mutta on myös huolehdittava niiden kartoittamisesta!

Lupapisteeseen jätetty työluvahakemus käynnistää automaattisesti maanalaisten johtojen sijaintiselvityksen. Rakentaja on loppukädessä vastuussa sijaintitietojen toimittamisesta kaupunkimittaukselle

Seuraavissa tapauksissa voidaan hakea suoraan työ lupaa Lupapisteen kautta:

- kiinteistö liittyy HSY:n vesihuoltoverkoston lyhyellä kadun poikittaisella liitoksella, eikä asenna työn yhteydessä omia kaivojaan
- operaattori asentaa sähkö- tai tietoliikennekaapelin olemassa olevaan putkitukseen
- olemassa olevaa rakennelmaa korjataan vastaavalla (vikatyö tai paikallinen korjaustyö)
- pelastustie tai nostopaikka sijoitetaan kokonaisuudessaan ajoradalle (ajoneuvot huomioitu katurakenteissa)
- kadun suuntaisesti sijoitettavan vesi-, kaukolämpö- tai kaasuputken pituus on alle 20 metriä
- kadun suuntaisesti sijoitettavan sähkö- tai tietoliikennekaapelin pituus on alle 40 metriä.

Tarkennuksia Kauniainen

Kuntatekniikka, Oppilaskodintie 3, 02700 Kauniainen

Hae sähköisesti Lupapisteiden kautta www.lupapiste.fi

Sijoitussuunnitelma ajantasaiselle kanta- tai johtokartalle (kantakartat Kauniaisten maankäytön tulosalue ja johtokartat sähköisesti Espoon sähköisen asiointipalvelun kautta <https://easiointi.espoo.fi/ePermit>

Ohjeet: [Sijoitusluvut – Kauniainen](#)

Jos yksityiset johdot, laitteet ja rakenteet (rakennuksen perustukset, kellari tms). ulottuvat yleiselle alueelle enemmän kuin kaupunkikohtainen rakennusjärjestys sallii, rakenteiden osalta tehdään erillinen sijoituslupahakemus tai -suostumus luvan myöntäjän kanssa.

PKS-johtotietojen haku ja tehtyjen rakenteiden kartoitus

Johtotiedot ja -kartoitus Helsinki

Johtoselvitys asiakasohje; [Helsingin Kaupunki - Kiinteistövirasto](#)

Maanalaiset rakenteet tulee kartoittaa ja tiedot toimittaa kaupungille [kartoitusohjeen \(pdf\)](#) mukaisesti. Työt, joiden kartoitustietoja ei ole toimitettu, voidaan tulkita keskeneräisiksi.

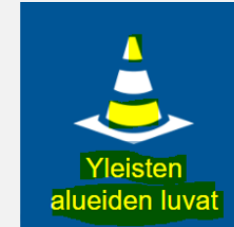
Vesi- ja viemäritonttijohtojen kartoittamistyö yleisellä alueella ja mahdollisuuksien mukaan vesimittarille asti tehdään HSY:n tilauksesta.

Johtotiedot ja kartoitustiedot muista maanalaisista rakenteista johtotietopalvelusta Työpajankatu 8, 00580 Helsinki, p. +358 9 310 31940, johtotietopalvelu@hel.fi tai Helsingin sähköinen asiointipalvelu <https://www.hel.fi/static/helsinki/asiointi-ohjeet/www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/hallinto/palvelut/verkkoasiointi/>

Maanalaisten rakenteiden kartoitustiedot toimitetaan: geo@hel.fi

Johtotiedot ja -kartoitus Espoo

[Sähköisen asiointipalvelun](#) avulla saat johtoselvityksen suoraan sähköisesti.

Sijoitetut rakenteet on kartoitettava ja tiedot toimitettava kaupunkimittaukseen. Työt, joiden kartoitustietoja ei ole toimitettu, voidaan tulkita keskeneräisiksi.

Vesi- ja viemäritonttijohtojen kartoittamistyö yleisellä alueella ja mahdollisuuksien mukaan vesimittarille asti tehdään HSY:n tilauksesta.

Kartoitus muista töistä tilataan kaupunkimittausyksiköstä tai kartoituksen voi suorittaa muu maanmittausalan ammattilainen.

https://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Asiakaspalvelu/Luvat_ja_ohjeet/Johtotietopalvelu/Johtokartoitus

Kartoitustilaus tulee tehdä vähintään yhtä työpäivää ennen mittausajankohtaa. Tilauslomake toimitetaan johto.kartoitus@espoo.fi

Johtotiedot ja -kartoitus Kauniainen

HUOM! Johtotietopalvelu, ESPOO

[Sähköisen asiointipalvelun](#) avulla voit hakea ja saada johtoselvityksen suoraan sähköisesti.

Sijoitetut rakenteet on kartoitettava. Kartoitustiedot on toimitettava Kauniaisten kaupungin maankäyttöyksikköön ja Espoon kaupungin kaupunkimittaukseen. Työt, joiden kartoitustietoja ei ole toimitettu, voidaan tulkita keskeneräisiksi.

Vesi- ja viemäritonttijohtojen kartoittamistyö yleisellä alueella ja mahdollisuuksien mukaan vesimittarille asti tehdään HSY:n tilauksesta.

Kartoitus tilataan **maankäyttöyksiköltä** Kauniainen tai kartoituksen voi suorittaa muu maanmittausalan ammattilainen (tai tilataan Espoosta):

johto.kartoitus@espoo.fi

Johtotiedot ja -karttoitus Vantaa

Johtojen sijaintitietopalvelu, mittaus- ja geopalvelut

lisätietoja: [Maanalaisten johtojen sijaintitiedot | Vantaa](#) ja johtoselvitys@vantaa.fi

Lupapisteeseen jätetty katulupahakemus käynnistää automaattisesti sijaintiselvityksen. Muilla alueilla sijaintiselvitystä haettava sähköisellä asiointilomakkeella.

Sijoitetut rakenteet on kartoitettava ja tiedot toimitettava johtokartoitus-portaalin kautta [Johtokartoitusten latauspalvelu \(vantaa.fi\)](#)

Vesi- ja viemäritonttijohtojen kartoittamistyö yleisellä alueella ja mahdollisuuksien mukaan vesimittarille asti tehdään HSY:n tilauksesta.

Lopuksi ja erikseen mainittuna

- Suunnittele hyvin
- Hae lupaa ajoissa
- Muista työlupa (ilmoitus)
- Asiallinen toteutus ja työjärjestelyt
- Kartoita tehdyt rakenteet
- Toimita kartoitustiedot
- Seuraa takuuaika
- Huolla ajallaan

Kysymyksiä?

Espoo

kaivulupa@espoo.fi

Helsinki

alueidenkaytto@hel.fi

Vantaa

luvat@vantaa.fi

Kauniainen

veli.keski-kohtamaki@kauniainen.fi